

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Ignatii Loiolae, Qui religionem Clericorum Societatis Iesv instituit

Ribadeneyra, Pedro de
Coloniæ Agrippinæ, 1602

De Magnitudine animi. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45323

verò cerneret difficili, immoderatoq;
 ingenio, & propter contumaciam car-
 nis, robustamque naturam, minus se
 ad spiritus, mortificationisque legem
 accommodantem: illum verò, vt spiri-
 tus saluus fieret, facillè patiebatur su-
 prà vires etiam aliquando laborare: &
 si in morbum incidisset, haud ita gra-
 uatè ferebat, adhibebatque eum medi-
 cinæ modum, quem & paternæ chari-
 tatis ratio, & illius spiritualis salutis po-
 scebat.

DE MAGNITVDINE ANIMI.

CAPVT IX.

Constantiam Ignatij, fortitudinè,
 magnitudinemque animi multa
 declarant.

Cum morbo sæpe tentaretur, & dolo-
 ribus torqueretur, nullum vnquam ge-
 mitū edidit, nullū afflicti animi signū:
 sed placidè, vt remedia adhiberentur,
 admonebat: tulitque triduo aliquando
 sedatissimè dentiū dolorē grauissimū,
 neq; vllam tamen doloris significatio-
 nem dedit. Aliàs item, ad morbū, quo
 laborabat, curandum, quidam ex no-
 stris lineum panniculum ceruicibus I-
 gnatij

gnatij circumponens, & confuens, auriculam etiam illius incautè perforauit, ac uque traiecit. Ad quem Ignatius moderatissimè illud tantum: Vide, inquit, frater quid facias. Quanquã quid mirum, tam patienter illum Christianæ iam militiæ ducem, acus tulisse vulnus, qui vanitatis adhuc miles, secari crus sibi tam fortiter pertulit?

Romæ anno 1543. P. Petrus Codacius, magni vir animi, Christi que paupertate diues, ac de vniuersa societate optimè meritus (qui primis illis, difficillimis que temporibus, ad subleuandam Societatis nostræ tum nascentis inopiam, singulari Dei beneficio nobis donatus est) cum in conductâ domo uiueremus, extruere aliam, in qua nunc habitamus, est aggressus, magna potius diuinæ prouidentia spe, quam præsentis pecunia fretus. Ad ædificationem cœmenta, calcem, reliquam que materiam comparauit. Sed cum soluere creditoribus non posset, illos que diem ex die iuberet expectare, missi tandem domum à magistratu apparitores sunt, qui Codacium pignoribus ablatis coërcerent, & in domesticam supellectilè inuolarent. Ea erat tenuis sanè, ac perangusta, quæ que nostram

fram paupertatem satis per se indicaret. Minister domus cum satellitū turbam irrumpentem aspiceret, misit repētē, qui curriculo Ignatium moneret de nostræ domus exspoliatione. Cui apud viros nobiles amicissimosque ledenti, qui missus erat cū rem ordine in aurem infusurasset, nihil omnino commotus: Bene, inquit Ignatius, habet, sat est: sermonem que suum, quem fuerat exorsus, pertexuit. Quo sermone omni post horam confecto, placido vultu Ignatius ad amicos; An nescitis, inquit, quem paulò ante nunciū acceperim? Quem illi. Cum rem subridens aperuisset, & (quasi nihil ad se pertineret) equissimo esset animo, perturbātur illi, rem indignam dicūt, seque in omnes partes versant, vt tam graui malo remedium inueniāt. Sed eadem tranquillitate Ignatius, eodemque vultu, Nihil est, inquit, opus. Nam si lectos auferent, terra nobis cubile erit: pauperes enim sumus, & vitam pauperib' dignā agemus. Quod si ego præteris fuissē, nihil amplius ab illis certè postulauissem, quā vt scripta mihi quædam relinquerent, cætera suo arbitratu auferrent: id si negassent, ne ego haud magnopere contēdissem. Quid plura?

Hic.

Hieronymus Salla, homo nobilis, & vicinus & amicus noster, suam auctoritatē interponit: res nostras eodem loco futuras, suam fidem obligat: Satellites nihil omnino de reb. nostris attingunt. Postridie amicus Societatis quidam sacre Theologię Doctor, cui Hieronymus Arzius nomen fuit, huius quidem rei omnis ignarus, sed diuino afflat^o instinctu, Ignatium accersit, ducentos aureos coronatos in manum Codacio dat: illis q̄s alienum dissoluit, & hoc tam illustri exemplo discit, quā sit extraneis etiam rebus ac desperatis, sperandum in Domino.

Atque in hac firmissima in Deum spe, pecunięque despicientia, Ignatij altitudo animi multum excelluit. Erat enim voluntate, reque pauperrimus: animo, Dei que fiducia opulentissimus. Quapropter nullum, qui ad institutum nostrum aptus, vocatusque a Deo videretur, a Societate vnquam exclusit propter nostrarum rerum tenuitatem. Illudque frequenter vsurpabat: Nos quidem Deo seruiamus: ille certissime reget nos, & nihil nobis deerit. Iactemus cogitatum nostrum in Domino, & ille nos enutriet. Speremus in Domino, & faciamus bona-

Psal 22.

Psal 36.

Psal 34.

rem, & pascemur in diuitijs eius. Et cū quidam non ex externis modò, sed etiam ex domesticis vehementer mirarentur, qua fretus spe, tã multos Ignatius nullis certis redditibus fultus, Romæ haberet, quibus alendis, magnæ facultates vix sufficerent, idque familiariter ex ipso quærent. An nescitis (inquit) quãtas vires spes in Deum habeat? vel ignoratis, parum illi esse loci, vbi omnia abundè suppetant? Quæ explorata si essent, & manu tenerentur, vbi nostra esset in Deū spes? Spes enim quæ videtur, non est spes. Nam quod quis videt, quid sperat?

Rom. 8.

Atque ita sanè euenit sapissimè, vt nostra paupertas ex spe contra spẽ sustentaretur: eiusq; rei multa sunt, eaq; clarissima exempla, quæ si persequi omnia velim, longus nimis sim, pauca tantùm subijciam, ex quibus similia intelligantur.

Quo tempore bellum inter Paulum IIII. Pont. Max. & Philippum Regem Catholicum gestum est, magna erat in vrbe annonæ caritas, & domostræ rerum omnium penuria: itaque nonnulli ex nostris suadebant Ignatio, vt familiã suam quæ Romæ erat, diuideret: & partem nostrorũ ad alia Col.
legia,

legia, vbi cōmodius ali possent, amandaret, Ignatius verò hoc ipso tempore Antonium Labacum, architectum ap primè nobilem atque excellentem, qui filium habebat in Societate, ad se accersiri iubet, cum eo, de solo eligendo ac designando & duobus Collegijs Romano & Germanico ædificandis agit diligenter; iubet vti formam exemplar que delineet, rationes sumptuum subducatur, ac rem totam perscribat. Atque hoc facto declarauit Ignatius, illa Dei opera altissimis fixa esse radicibus, & supra eam petram esse fundata, quæ neque imbrium vi, neque fluminum exundatione & concursu obrui possunt, neque ventorum impetu labefactari.

Aliàs item, Romæ Petro Codacio nuper mortuo, & S. R. E. Cardinalibus propter obitum Pauli 111. Pont. Max. in noui Pontificis electione occupatis, inopia nostri premebantur: quibus extremam etiam famem metuebant multi, humana ratione remæstimantes. Ignatius verò, eo ipso tempore, familiam suam auxit, & intra paucos dies, plurimos Societatis candidatos in Societatē admisit: multis eius animum admirantibus, quibus quod

consecutum est, admiratione noua admirationem ademit. Nam hoc ipso tempore cum aliquando Ioannes Crucius, domesticus obsonator, homo simplicissimus, & feruens spiritu, ex Diui Ioannis Lateranensis templo, vesperi domum reuerteretur, ad amphitheatrum, quod vulgo Colosseum dicunt, in hominem incidit, qui in manum illi centum nummos aureos silentio tradidit. Eius aspectu plurimum Ioannes commotus est, & horrore quodam peresus: tradita enim hominum pecunia, ex oculis mirantis subito cecidit.

Alias etiam, dum idem item Ioannes summo mane obsonatum, obviam illi factus est quidam, qui marsupium aureis nummis plenum in manum dedit. Et quod nondum plane illuxisset, quis esset, agnosci non potuit. Obsonator certe noster, daemone suspicatus, eiusque timens insidias, in templum Diuae Mariae supra Mineruam, quod proximū erat, se repente coniecit, precatusque Deum est, ut se dolo & fraude omni liberaret. Pecuniam domum allatam, adulterinam nonnulli suspicabantur; & à diabolo, ut nobis imponeret, prestigijs quibusdā adumbrata.

ram. Sed tamē vera, & recens, & aurea fuit: eaque debita soluta sunt. Eodem penē tempore, in alia nostris difficultate versantibus, dum in propatulo loco, apertam arculam tomento, & scrutis vilissimis refertam, Pater Ioannes Polancus domi perscrutatur, & scripta quædam diligentius inquirit; recentes nummos aureos, fulgentesque in ea, casu reperit, quibus subuentum præsentī necessitati est. Nam illud diuinæ quidem prouidentæ signum, minus tamen mirandum est, in summis rei familiaris angustijs fuisse, qui nostræ necessitatis insciji, pecuniam vtrò offerrent, vel etiam benignè domum deferrent: qua ratione nostram sapē inopiam subleuarunt.

Atque hac quotidiana experientia Ignatius confirmator, & indies singulari in Deum spe erectior euadebat, cum tot argumentis disceret, se, suosq; illi curæ esse: & vbi maiores rerum ad vitam necessariorum angustia timeri poterant, ibi diuinam prouidentiam largius omnia suppeditare, & benignius sibi præsto esse. Illud, propterea quod fuit maximè insigne, & Romæ nostris omnibus vulgatissimum, addendum puto: Anno salutis nostræ 1555. 16. Septem-

ptembris, Ioannes Polancus pecuni-
 am ad sumptus Collegij Romani ne-
 cessarios, neque mutuam, neque for-
 neratitiam, neque vlla alia ratione di-
 ligentissimè conquisitam inuenerat.
 Rem ad Ignatium placidissimè detulit.
 Ille verò in cubiculum se abdedit, ora-
 tioni se dedit, Deum precatus est, vt
 præsentì subueniret inopiæ. Post o-
 rationem Iacobum Laiuem, Chri-
 stophorum Madridium, ipsum de-
 nique Polancum ad se vocat; ipsis
 quid à Polanco acceperit, exponit;
 seque rem tota Deo commendasse ait;
 & se quidem neque Prophetam esse,
 neque filium prophetarum, sed ta-
 men pro certo habere, Deum reb. pro-
 uidentissimè consulturum. Et ad Po-
 lancum conuersus; Tu (inquit) Polan-
 ce, in sex proximos menses Collegij res-
 curato, & illi sumptus necessarios sup-
 peditato, ego te istarum rerum cura po-
 stea liberabo. Permirum fuit; eo ipso
 die, qui tamen iam vergebat in occa-
 sum, duobus ex locis, ab hominibus
 nostræ inopiæ atque difficultatis igna-
 ris, sponte pecunia missa est, qua ex
 illis tunc angustijs exire licuit. Profe-
 ctus sum ego Octob. mense proximo
 in Germaniam inferiorem, & mense
 Martio

Martio insequentis anni 1556. cum sex mensium spatium ab Ignatio definitum, aut effluxisse iam, aut appetere videretur, Romam ad Martinum Olaium scripsi, me ut de rei exitu faceret certiore. Ille vero rescripsit, pridie eius diei, quam à me literas accepisset, magnam pecuniæ summam eleemosynæ nomine Romam nostris allatam, æs alienum penè dissolutum. Polancum anxia illa rerum necessariorum cura liberatum, solutiore animo esse, res omnes fluere, & supra opinionem omnium, quam vnquam antea copiosius abundare: itaque verba Ignatij re ipsa & felicissimo successu adeò esse comprobata, ut ipse maiora miracula non requireret, ad habendam fidem Ignatio: sed cæleste tantum lumen, quo illustratus mentis oculis videret, quæ corporeis oculis cernebat.

Quid illud, quod ex superiori narratione perspicere potuit? quod antequam socios cogeret Ignatius, se desertum ab omnibus, quam cuiusquæ patrociniodefensum, in tot, tantisque contentionibus esse maluit: Socios autem cum haberet, coniectas in se calumnias iudicio est persecutus: hominumque vel imperitorum ignorantiam, vel perditorum,

amen-

amentiam, nihil contra veritatem valere passus est? Quorum alterum, robusti fuit animi, magnæque constantiæ: alterum etiam charitatis, eximiq; prudentiæ.

Illud etiam præstantis animi signum est, quod multi observarunt in Ignatio. Nam cum fracto corpore esset, morbisque confectus, & multis auxilijs necessariò indigeret, ad tam multa, & magna negotia, tamq; varia conficienda, quæ in constituenda Societate, ac propaganda, quotidie nova occurrebant: si tamen diuinæ gloriæ ratio, aliorumque id posceret maior utilitas, libentissimè sanè optimū quemque, sibi que maximè necessarium ab se dimittebat. Fecitque non semel, ut quibus in Societatis administratione plurimum Romæ vteretur, eos ferme omnes, alium alio amādaret, solusque remaneret, qui tantam rerum molem suis humeris sustineret.

Infirmissima valetudine, affectaque iam ætate, ac propemodum extrema, ipsum ego Ignatium dicentem audiui, se quidem, si ex usu Ecclesiæ Christi futurum esset, ut Roma vel in Hispaniam usque suis pedibus iret, non modò æquo, sed etiam libenti ac magno animo,

mo, iter illud suscepturum, & vt sperabat, etiam confecturum. Hoc, inquit, baculo innixus, pedes abibo.

In aduersis sustinendis, & magnis difficultatibus explicandis, ita erat excelso animo, & erecto, vt morbo sæpè oppressus, si quis nodus existeret, ad quem expediendum, virtute illius esset ac prudentia opus, statim quodam modo conualesceret: & animo corpus regente, sanus fortisq; videretur. Ex quo illud iam nostris tritum erat, quoties ex morbo decumberet, optandum esse, vt aliquid eiusmodi existeret, ad quod explicandum Ignatius è lecto surgere, & morbum depellere cogere-
tur.

Adijt aliquando Ignatius ad salutandum principem virum nostri studiosum, à quo minus officiosè, quàm par erat, exceptus est. Causam Ignatius arbitratus est, quod minus eius opera, ad res Societatis, atque patrocinio vteretur. Erat enim, aut videri volebat Societatis nostræ percupidus, molesteque forsità ferebat, quod alios ad nostram defensionem, se prætermisso potius adhiberemus. Tunc Ignatius mihi, Dicam (inquit) illi, & apertè dicam, me ante 30. annos à Deo dicisse, vt in ijs effici-

efficiendis quæ Dei sunt, omnia auxilia conquiram: sed ita, vt non in externis adiuuentis spem meam, sed in ipso Deo bonorum omnium effectu, constitutam putem. Quòd si inter hæc subsidia efficiendique instrumenta, se vnum esse vult, libenter eo vtetur: sed ita demũ, si intelligat nos ab vno Deo pendere, Deo non hominibus niti.

Erat autem vt in rebus arduis suscipiendis strenuus, ita in susceptis retinendis constantissimus, animique firmitate singulari: cuius constantis causæ multæ erant. Circumspiciebat enim omnia attentissimè, animoque collustrabat, antequam quicquam aggrediretur. Orabat multũ, flebat, gratiam flagitabat à Domino, cuius sæpenumero diuina luce perfusus, voluntatem intelligebat, neque se ab ea diuelli vllomodo patiebatur. Præterea adhibebat eos in consilium, quorum curæ commissa erant, eorumque exquirebat iudicium, quibus illa potissimum essent cognita, atque explorata, quæ in deliberatione versabantur. Atque hunc in modum prudenter susceptum negotium, perseueranter vrgebat.

Com.

Compluti aliquamdiu habitauit in hospitali domo, quam vocant Altozana, quæ quidem domus, id temporis, lemuribus, nocturnisve laruis infamis vulgo ferebatur: eaque pars Ignatio ad habitandum data, quæ maximè putabatur infesta. Ibi cum aliquando primis tenebris esset, horrore quodam perfusus est; quasi dæmonum truculentus aliquis, terrificusque obijceretur aspectus. Sed continuo se recepit, inanemque terrorem animaduertens, in genua procubuit, & magna animi vocisque contentione appellare, pro-uocareque dæmones cœpit: Si tradita, inquit, à Domino, in me vobis potestas est, præsto sum: potestatem datam in me, neque repugnantem neque verò recusantem conuertite: si potestatem nullam habetis, quid miseri atque imbecilles furitis, laruisque vmbra-tilibus, trepidos puerorum territatis animos, & iniecto vano terrore concutitis? An quibus re non potestis, falsa rerum imagine nocere vultis? Quæ ea animi firmitate dixit, vt tunc omnem metum depelleret, & in posterum aduersus omnes diaboli impressiones ac terricula, multo etiam esset erecti-

Dormi-

Dormientem Ignatium strangulare diabolum voluisse, Romæ anno Domini 1541 audiui. Guttur enim quasi manu iniecta stringere, præfocareque conatus est, tam fortiter, ut nullo conatu posset Ignatius Iesu sanctissimum nomen inuocare. Sed cum nervos animi corporisque omnes quantum maxime posset, intederet, vim vi repellens, in suavissimam tandem vocem erupit, Iesumque clamavit, qua voce diaboli conatus repulsus est. Porro ex contentione Ignatius (quod postea vidimus atque animaduertimus) per dies aliquot raucus omnino ac sine voce fuit. Huic affine est quod à Ioanne Paulo, qui diu comes Ignatij sociusque fuit, accepi. Dormiebat Ioannes in cubiculo apud Ignatium proximo, & nocte intempesta aliquando è somno excitatus, audire sibi visus est plagarum crepitum, & valentissimorum hominum strepitum, quasi Ignatium diuerberatum, ipsiusque Ignatij gemitus atque suspiria. Ad Ignatium statim accurrit, in lecto sedentem offendit, stragulo ad pectus brachijs compresso, veluti erectum, atque inuictum, & ad verbera excipienda paratum. Cui Ioannes: Quid hoc, inquit, rei est, Pater? quid au-

dio? quid. abii? anes ter pu recur ex m ne ar repet plus Ot ad ro nini mag dien dis peri hom ab e que

D

S

cin

ple

die

dio? quid video? Ad quem Ignatius: Et quid, inquit, audiisti? Cum narrasset: abi inquam, dormi. Redijt in cubile Iohannes: paulò post audiuit rursus graui- ter pullari Ignatium, cędiq;. Ad ipsum recurrit, immotum reperit, sed veluti ex magna lucta animique contentio- ne anhelantem, à quo denuò lectum repetere, somno se dedere, neque am- plius surgere iussus est.

Otiosum esset persequi singula, quę ad robur Ignatij, magnitudinemque a- nimi pertinent. Etenim vir ille fuit in magnis cogitandis excelsus, in aggred- iendis strenuus, in aduersis sustinen- dis inuictus, & perseuerans, nullis periculis animum submitbens: nulla hominum potentia, aut autoritate, ab eo quod rectissimum duceret, statu- que constantię discedens.

DE RERVM SPIRITALIVM
prudentia.

CAPVT X.

Singulari conscientias perturbatas seranquillandi gratia, ac prudentia fuit: vsque adeò vt sæpe qui medi- cinam ab illo peteret, cum morbum ipse suum explicare non posset, Ignatius